

Людмила ГОЛІНАЧ

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансового контролю та аудиту
Західноукраїнський національний університет

Мар'яна ПАСТЕРНАК

студентка 3 курсу
кафедри фінансового контролю та аудиту
Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль, Україна

АУДИТ НЕФІНАНСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ: ДИЛЕМА ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

Аудит, як практична діяльність, історично сформувався задля встановлення достовірності даних обліку. Науковці визначили, що вперше офіційно задекларованою згадкою про існування аудиту у світі був законодавчий акт стосовно проведення обов'язкових перевірок бухгалтерських записів і звітів, виданий у 1285 році королем Англії Едвардом I. Тобто, із самих перших дат свого становлення дана практична діяльність, а в подальшому й наука, розвивалася у напрямку перевірки даних фінансового обліку та звітності. На даний момент розвитку економіки, аудит фінансової звітності є однією із багатьох інших аудиторських послуг [2], процедури проведення якого чітко задокументовані Міжнародними стандартами контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг.

Однак, у зв'язку із негативними соціальними, екологічними наслідками посиленого розвитку економічної системи, з початку ХХ ст. у практиці бізнесу виникає кардинально новий спосіб функціонування, що одержав назву соціально-відповідальної діяльності. Її зміст полягає у формуванні концепції поведінки підприємства, що враховує інтереси працівників, керівників, представників зовнішнього середовища (контрагентів, споживачів), суспільства у цілому, та мінімізує конфлікт інтересів суб'єктів економічних відносин. Задля демонстрації та детального звітування про заходи, які реалізує підприємство в рамках концепції соціальної відповідальності, а також для підтвердження дотримання законодавства, етики ведення бізнесу, позиціонування себе як відповідального гравця у економічному середовищі, бізнес-структури формували узагальнену інформацію про результати соціальних заходів, які відображали у нефінансовій звітності. Актуальність таких звітів історично набувала все більшого значення і створила усі умови для законодавчого закріплення обов'язкового формування нефінансової інформації для підприємств та інших суб'єктів економіки.

Попри актуальність розкриття нефінансової інформації про діяльність підприємств та інших бізнес-структур, існує складність укладання такої інформації (збору, групування, узагальнення тощо). Тому й ускладнюється методика аудиту такої інформації, побудова схеми та процедур аудиту, встановлення аудиторського сліду.

У світовій практиці існує три форми формування нефінансової звітності:

1. Довільна форма. Звіти у довільній формі складаються у вигляді буклетів або розміщуються на веб-сайтах та містять інформацію про соціальні та природоохоронні програми компаній (наприклад, добродійність).
2. Комплексні звіти. У звіті висвітлюється діяльність компанії з трьох точок зору: економічних результатів діяльності - фінансово-економічні і виробничі показники; екологічних результатів діяльності - вплив основної діяльності на довкілля і здоров'я людей; соціальних результатів діяльності - широкий спектр інформації, яка стосується діяльності компанії щодо своїх працівників, клієнтів, місцевих громад, інших цільових аудиторій та суспільства в цілому.

3. Стандартизовані звіти. Звіти складаються на основі вимог і принципів міжнародних стандартів. Такі форми мають певні переваги над попередніми, які полягають у можливостях порівняння з звітами інших компаній, що дає можливість визначення соціального рейтингу компанії та визнання її у міжнародній діловій спільноті.

В Україні встановлено порядок подання Звіту про управління, що є способом відображення нефінансової інформації вітчизняних підприємств. Згідно із законодавством такий звіт зобов'язані формувати та висвітлювати тільки великі та середні підприємства, при цьому останні можуть включати до нього лише фінансову інформацію. Це суттєве послаблення, так як саме нефінансова інформація на практиці становить більшу частину даного звіту. Нефінансова інформація стосується навколишнього середовища та персоналу, досліджень, розробок і благодійності. Банки, у яких більше 500 співробітників, повинні також розкривати інформацію про дотримання прав людини та боротьбу з корупцією. Звіт з управління є формою нефінансової звітності, складання та оприлюднення якої є базисом забезпечення прозорості, інвестиційної привабливості та стратегії довгострокового сталого розвитку підприємства. Перевірка достовірності інформації, наведеної у Звіті про управління, може здійснюватися за такими ключовими параметрами: організаційна структура та опис діяльності підприємства, результати діяльності, ліквідність та зобов'язання, екологічні, соціальні аспекти, кадрова політика, ризики, дослідження та інновації, фінансові інвестиції, перспективи розвитку, корпоративне управління.

Відсутність чітких законодавчих вимог до формування конкретних показників Звіту про управління призвело до формування наукових дискусій щодо вирішення зазначених проблемних питань. Із розвитком і розширенням інформаційних запитів та інтересів стейкхолдерів неминуче виникне питання необхідності уніфікації інформаційного наповнення Звіту з управління.

Список використаних джерел

1. Король С.Я. Аудит нефінансової звітності: проблеми та напрями вдосконалення. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Економічні науки.* 2017. № 44. С. 55-62
2. Методичні рекомендації зі складання звіту про управління, наказ Міністерства фінансів України № 982, документ v0982201-18. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>
3. Пушкар М.С., Голінач Л.І. Соціальна відповідальність бізнесу: теорія і практика: монографія. Тернопіль: Карт-бланш, 2018. 245 с.

Наталія ГОРДОПОЛОВА

кандидат економічних наук, доцент

Відокремлений структурний підрозділ «Київський торговельно-економічний фаховий коледж Київського національного торговельно-економічного університету»

м. Київ, Україна

АНАЛІТИЧНІ ПРОЦЕДУРИ В АУДИТІ ПРОГНОЗУВАННЯ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА

Ключовим завданням антикризового фінансового менеджменту є своєчасна і якісна діагностика кризових явищ, що дозволяє оперативнo вживати заходів для успішного їх подолання з найменшими втратами часу та коштів.